

Wrocław, 14 września 2021 r.

**Stanowisko Komisji Skarbników Unii Metropolii Polskich im. Pawła Adamowicza
ws. projektów ustaw o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku
dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw i projektu ustawy o wsparciu
jednostek samorządu terytorialnego w związku z Programem *Polski Ład***

Skutkiem zaproponowanych zmiany w projekcie ustawy o zm. ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw jest drastyczny spadek dochodów budżetowych samorządów. Zgodnie z przedstawioną przez Rząd oceną skutków regulacji ustawy Nowy Ład ubytek w dochodach w 2022 kształtowany jest na poziomie 14-15 mld zł dla JST, natomiast w skali 10 lat oscyluje w granicach 130-145 mld zł. Ubytki z tytułu PIT dla budżetu państwa mają wynieść ok. 86 mld zł, jednakże zostaną one pośrednio zrekompensowane przez dodatkowe 113 mld zł wpływów do NFZ do roku 2031 r. Unia Metropolii Polskich zaopiniowała ten projekt negatywnie ze względu na brak rekompensaty ubytku w dochodach.

W celu zrekompensowania ubytku proponujemy zwiększenie udziału samorządów w PIT o 18,34 p.p., tj. z 50,08% do 68,42%, w tym dla:

- gmin wzrostu udziału o 14,00 p.p., tj. z 38,23% do 52,23%
- powiatów wzrostu udziału o 3,75 p.p., tj. z 10,25% do 14,00%
- województw wzrostu udziału o 0,59 p.p., tj. z 1,60% do 2,19%

Przedstawiony w dniu 1 września 2021 r projekt ustawy o wsparciu jednostek samorządu terytorialnego w związku z Programem Polski Ład nie spełnia zasadniczego celu jakim powinna być rekompensata ubytku dochodów w związku z proponowanymi przepisami przez Rząd i w tym zakresie projekt należy ocenić również negatywnie. Projekt ustawy powinien wprowadzać prosty i przejrzysty mechanizm zapewniający stałe i systematyczne uzupełnienie utraconych dochodów bieżących JST, o co apelowaliśmy w stanowisku z dnia 16 sierpnia 2021 r. Jednorazowa subwencja na 2022 rok w wysokości 8 mld zł nie spełnia tego postulatu podobnie jak kolejne elementy rekompensaty które zaczną funkcjonować od roku 2023 r. tj.:

- reguła stabilizacyjna (0,44 mld zł) oraz
- subwencja rozwojowa (od 3 mld zł, która ma wzrastać co roku o 0,2 mld zł)

Proponowane rozwiązania idą w kierunku umożliwienia dodatkowego zadłużenia w okresie przejściowym w latach 2022-2025.

Porównanie kwot pozwala na stwierdzenie, że w ciągu 10 lat:

- koszt wprowadzenia programu Polski Ład poniosą przede wszystkim mieszkańcy samorządów, ponieważ samorząd terytorialny utraci ok. 145 mld dotychczasowych dochodów z tytułu PIT, a budżet centralny zyska ok. 27 mld zł

- ubytek spowoduje problemy z wygospodarowaniem środków na wkład własny przy realizacji projektów dofinansowanych przez Unię Europejską, a optymalne wykorzystanie środków w ramach nowej perspektywy finansowej powinno być wspólnym interesem rządu i samorządów;
- przyczyni się do obniżenia zdolności kredytowej samorządów i wzrostu kosztów obsługi zadłużenia w związku z negatywnym wpływem na nadwyżkę operacyjną;
- ograniczy i przesunie w czasie planowane zadania inwestycyjne.

Zaproponowane w opiniowanym projekcie metodologie wyliczenia rekompensat nie spełniają swojego charakteru, jakim powinien być mechanizm zapewniający adekwatność wyrównania utraconych dochodów, które powstaną na skutek wprowadzenia Programu Polski Ład.

Przewodniczący Komisji Skarbników Miast UMP

Krzysztof Maczkowski
Skarbnik Miasta Łodzi